

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo oolotno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravljenju mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredne nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Gg. volilci za dopolnilno deželnozborsko volitev v Ljubljani!

Volilna dolžnost in ljubezen do našega mesta nas v torek dne 24. septembra zopet kliče na volišče. Apeliramo na razsodnost volilcev, ki naj nas mirno, a zavestno združijo pri volitvi v prepričanju, da je Ljubljana in ž njo vse njeno prebivalstvo od dosedanje svoje politike imela že dovolj škode. Volimo kandidata Slovenske Ljudske Stranke, stranke pozitivnega dela, ki sta

Ivan Kregar,

pasar in hišni posestnik v Ljubljani

in

Dr. Lovro Pogačnik,

deželni komisar v Ljubljani.

Komur je resno za korist in za resničen napredek Ljubljane, bo volil kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

**Za ljubljansko vodstvo Slovenske Ljudske Stranke:
Dr. Vinko Gregorič.**

Pred deželnozborsko volitvijo v Ljubljani.

Včeraj dopoldne se je vršil v veliki dvorani Ljudskega Doma volilni shod S. L. S. ob številni udeležbi pristašev S. L. S. Predsedoval je predsednik ljubljanskega vodstva g. dr. Vinko Gregorič. Prvi govornik, deželnozborski kandidat

IVAN KREGAR

je povdarjal sledeče: Par dni nas še loči, ko bo zopet treba stopiti na volišče in odati glasovnice. V rokah volilcev je, kdo bo izvoljen! Predno pa govorimo o celi zadevi podrobneje, moramo konstatirati, da se na liberalnih agitačnih shodih sicer zabavljali proti nam, a govorili zelo plitvo.

Svojo plitvost so pokazali gg. liberalci zlasti na shodu v petek v Mestnem Domu, na katerem je eden izmed govornikov tožil, da je za sedanje volitve premalo zani-

manja. In res, — glavni znak sedanjega volilnega boja je, da ni onega običajnega vpitja in hrušča, v katerem bi radi liberalci ribarili v kalnem. Profesor Reisner se je pritoževal, da ni tiste živahnosti, kot navadno, mi pa pravimo, da se naši pristaši že toliko zavedajo dolžnosti kot pristaši S. L. S., da bodo storili svojo dolžnost.

Drugi govornik, tržni nadzornik gosp. Ribnikar je tudi govoril, a precej kratko, in sicer o usodi koroških Slovencev, katerih nazadovanje pripisuje S. L. S. Bili pa so časi, ko so imeli po vsem Slovenskem liberalci desetletja prvo in glavno besedo in nazadovanje obmejnih Slovencev izvira še iz onega datuma, ko so jo mnogi liberalci v narodno-obrambno delu zavozili. Zato je vsako tozadevno predbacivanje S. L. S. bedasto, zlasti, ker se edino iz krogov S. L. S. dela smiselno za obrambo obmejnih Slovencev. — Tretji govornik, dolgočasni liberalni drž. poslanec dr. Ravni-

kar je pa mene najpreje okrtal, ker sem s svojim prijateljem Štefeto podpisal protest proti prodaji stavbišča na nekdanjem vojaškem oskrbovališču. Stori la sva to zato, ker sva bila prepričana, da je tisti prostor eden izmed najlepših v Ljubljani in da se mora prodati za čim večjo vsoto, ker se nam je zdela ponudba ljubljanske Kreditne banke, 70 K m², prenizka. Tega mnjenja je bilo tudi mnogo ljubljanskih davkoplačevalcev. No, tista kupčija z ljubljansko Kreditno banko se je vseeno zgodila in g. dr. Ravnihar je menda pozabil ali pa hote zamolčal, da tisto stavbišče ni več last občine, pač pa že v zasebnih rokah. Da pa še ne stoji na tem zemljišču stavba, kakršno si je želel bivši župan Hribar, je nama, meni in Štefetu, hvaležen cel odbor ljubljanske kreditne banke, kajti ves ta odbor je bil nasproten Hribarjevemu načrtu in bi se danes utegnil praskati pred kakim hotel Tivolijem št. II.

Spravili so liberalni govorniki na površje tudi žalostne septemberske dogodke. Vprašam pa le: Kdo pa jih je napravil? Ali mi? Vpijejo, da se je denunciral Ribnikar državnemu pravništvu. Vprašam pa le, kdo pa je denunciral mene in Štefeta? In gotovi ljudje, ki toliko govore o ženski časti, so denuncirali tudi ženske z lažnjivo ovadbo! Če povdarja sedaj zlasti med drugimi dr. Triller, da sem bil oproščen le pred porotniki, a kljub temu moralno obsojen, izrekam le svoje prepričanje, ako trdim, da bi imeli liberalci gotovo najraje senat, v katerem bi predsedoval prof. Reisner, votanta bi pa bila Ribnikar in še kdo drugi. Pred takim senatom bi bil seveda malo več kot moralno obsojen, Dolfe Ribnikar pa vedno oproščen.

Kako o meni nasprotniki mislijo, mi je končno vseeno. Mislim sem pa že, da se mi bo ob priliki ponudila zopet prilika, stopiti pred ljubljanske volilce in jih vprašati, ali mi zaupajo ali ne. S tem, da ste odobrili mojo kandidaturo v deželni zbor, ste mi dali najboljšo zadoščenje za vse.

Liberalni govorniki so na shodu tudi govorili, da smo mi denuncirali Ljubljano kot nepatriotično. Gg. liberalci pa se naj le spomnijo na pisanje rankega »Jutra« itd., itd. Celo to nam predbacivajo, da smo mi diskreditirali ljubljanski trg. Da, da, diskreditiran je. Toda v prvi vrsti so krivi temu septemberski dogodki, polom »Glavne posojilnice«, polom Agro-Merkurja in enaki liberalni uspehi. Kar se pa tiče denuncijanstva, pripominjam le to, da so ravno liberalci iz Ribnikarjevega oblizja denuncirali nekega svojega pristaša.

Ako poslušate liberalne govornike od

prvega do zadnjega, boste čuli od njih le eno pesem: Dežela je v polomu. Ako bi naša stranka ne glede na številne vodovode in ceste, ki jih je potom deželne zastopstva zgradila, sklenila le pod tako ugodnimi pogoji znano 10 milijonsko posojilo, bi ji morali izreči popolno zaupanje.

Menimo pa, da bi se Kranjska dežela res bližala polomu, ako bi hoteli n. pr. Bled razsvetljevati s kakim dr. Tavčarjevim Dieselmotorjem. Tehnično izobraženi ljudje, inženirji, se smeja jo dandanes onim ljudem, ki še nasprotujejo deželnim električnim centralam, o čemur se lahko vsakdo prepriča. Reči moram, da bom v slučaju, ako bom izvoljen, celo to akcijo le z vso vneto pospeševal. Poglejmo le v druge kraje v Zgor. Italijo, Koroško in Tirolsko, kjer rabi priprost kmet elektriko, in ako pravijo liberalci, da ne bomo vedeli kam z električno močjo, pravim jaz, da je bo še premalo.

Prosim vas edino to še, velesposlovani gospodje, da agitirate za zmago naše stranke, ki ima edino srce za gospodarsko povzdigo našega ljudstva, jaz pa obljubim, da bom skrbel, ako bom izvoljen, tudi za našo Ljubljano, ki do danes pravega zastopnika v deželnem zboru ni imela, (Splošno odobranje.)

Nato je burno pozdravljen govoril

DEŽELNI GLAVAR DR. IVAN ŠUSTERŠIČ.

Cenjeni gg. volilci! Dragi someščani! Rad bi teh par besed, ki jih mislim izpregovoriti, izpregovoril celi Ljubljani, vsem ljubljanskim deželnozborskim volilcem.

Jaz vas ne pozivljam na boj, ne pozivljam na razpor, da bi se med seboj vojskovali, temveč vas pozivljam samo k pametni volitvi, ker želim, da bi enkrat zmagala v Ljubljani zdrava pamet, kajti tega je Ljubljana najbolj potrebna.

Finančni in gospodarski položaj Ljubljane je naravnost obupen. In treba je dela resnih moči, da bi to zavoženo gospodarstvo izvozili. Seveda tisti, ki vodijo to zavoženo gospodarstvo, ga pokrivajo s tem, da se zaletavajo v deželno gospodarstvo. To je jako poceni, seveda ta kritika se vrši na jako neroden način.

Res je, da je kranjsko gospodarstvo eno najboljših izmed vseh dežel v celi državi. Res je, da ne plavemo v denarju, to pa samo zato, ker nismo hoteli povišati bremena davkoplačevalcu kot se je od nas zahtevalo. Na povišanje deželnih doklad, k čemur so nas nasprotniki že leta vabili, nismo šli, ker smo stali na stališču, da mora pomagati deželi država s svojimi sredstvi. Mi ne bomo tako neprevidni, da

LISTEK.

V domovino.

(Ruski spisal S. Gusev Oreuburgskij. Prevel F. D.)
(Konec.)

Mikolavna se je ozrla proti durim in se začudila.

»Mati Bogorodica! Kdo je neki?«
Stari mož, ves siv in razdrapan se je tresel na pragu v hudi mrzlici.

Prestopal se je z noge na nogo; trl si je roke in njegova glava se je pregibala neprestano.

Vse cunje na njem, polne snega, so se tresle. Divje se je oziral naokoli z mrzlično-gorečimi očmi, ki so se zdele ogromne vsled nenavadne upadlosti njegovega lica, obraslega z sivo brado, kakor pri pustinjaku.

»Kdo je pač to, moj Bog?!« je izpraševala Mikolavna, ne da bi se še popolnoma otesla sna.

»Nu!...« je zakričal surovo Semen, »človek, ki je skoro zamrznil. Nehaj izpraševati in pripravi samovar!«

Med tem je snel s svetilke cilindar, jo našgal in obesil na žebelj, zabiti v steno in obrnivši se k starčku, ga je nagovoril, ne preveč prijazno:

»Kaj zmrzoval si?«

Starček je zamrmral.

»Rodni...«

»Ne plakaj! Kmalu se ogreješ. Sedi in pridi bližje, čemu stojiš na pragu? V nogah si onemogel.«

Starček je šel boječe, plazeč se, h klop, a Semen je gledal med tem nanj in je poživljal.

»Kako pa te kličejo?«

»Za Andreja.«

»Pod srečno zvezdo si rojen, Andrej, — da ni puška odpovedala, ne bi bil več med živimi! Kakor hitro si se mi zagnal pod nogo, je pritisnil prst sam od sebe na petelina.«

Starček je mahnil z roko in zašepetal komaj slišno:

»Konec je samo enkrat!«

Semen je stal sredi izbe, se gladil po zatilniku in nekaj premišljeval. Ozrl se je proti peči, kjer se je sušilo na peči domače perilo; ko je potipal in se uveril, da je že suho, je potegnil z vrvice srajco in nekaj drugega potrebnega perila. Ko je vse to razprostri, in pogledal proti luči, je ponudil Andreju.

»Na, pomeri!« je dejal zamolklo; »v čistem ti bode topleje.«

Ko je opazil, da se hoče starček na dolgo in široko zahvaljevati, mu je rekel:

»Če ti rečem, da se obleci — se tudi obleci! V tuji hiši nisi gospodar.«

Starček je šel k peči. Tam se je dolgo pečal s cunjami, četudi bi se zdelo, da jih ne bo težko sleči, ker so se same valile s pleč.

Semen je gledal, ko se je preoblačil in postal zadovoljen. Celo pošalil se je:

»No, glej ga, glej! Starček, postal si vaški starešina.«

Potem je potegnil s peči plizaste čevlje in jih vrgl starčku:

»Obuj!«

In pomislil je, česa bi starček še potreboval. Ko je zapazil, da ga trese še vedno mrzlica, je snel z obešalnika še gorak ovčji kožuh.

»Andrej, obleci se dobro! Skoro se ogreješ.«

Ko je oblačil starček kožuh, je odprl Semen klet pod sobo in zlezal noter. Slišati je bilo, kako je tam nekaj žuborelo in teklo. Nato se je pokazala iz kleti roka s čašico, napolnjeno do krajev z neko brezbarvno tekočino.

»Andrej, drži!«

Starček je vzel čašico in toliko da je ni razpljuskal.

»Pij!« je rekel Semen, ko je zapiral klet, — »dobro ti bo delo.«

»Rodni!« — je zašepetal starček, — »Bog te nagradi! Tega ni bilo treba meni, ki blodim brez domu...«

Semen se je razsrdil.

»Pij!« — je zaklical, — »potem se po-

meniva.«
Starček je izpil v treh požirkih vsa čaško, postavil jo je na mizo, sedel na klop in zaplakal. Plakal je brez solz in prevračaje se z ene strani na drugo. Val čustev mu je napolnil glavo. Semen se je delal, kakor da ne čuje njegovega ječanja in se je na videz pečal z »gospodarskimi stvarmi, — snel je z žebila konjsko opravo, jo ogledal in zopet nazaj obesil. Medtem je ropotala Mikolavna s samovarom, klala polenčka in jih skladala na mizo. Njena senca je švigala s stene na belo peč, pregibala se na stropu ter privzemala same fantastne oblike. Včasih se je ustavila Mikolavna pri odprtini v peči, podpirala si z roko brado in pogledavala na grečega se starca. Mnogolična čustva so prekipevala v njeni duši, toda bala se je staviti vprašanja, ker je poznala kruto nprav svojega moža. Starček se je nehal preobračati in tožiti. Ogledoval se je v izbi in zdelo se je, da mu ne gre v glavo, da se nahaja v človeškem bivališču.

Toda samovar je že stal pripravljen na mizi.

»Sedi!« — mu je rekel Semen, — »popijmo čašico čaja in pokramljamo. Razpodimo žalost in tesnobo srca.«

Sedli so za mizo.

bomo nalagali davkoplačevalcem nova bremenja za ono, kar mora dati država. (Odobranje.)

Mi pa se kljub temu, da država še ni prispevala, ne bojimo ničesar, kajti liberalce peče le to, da imamo mi v deželni blagajni denar in da smo bili tako pametni v začetku, ko smo vzeli deželno krmilo v roke, da smo takoj skrbeli za denar in ga tudi dobili pod ugodnejšimi pogoji kot vsaka druga dežela. Ako pa dežela prihrani v računskem zaključku napram proračunu l. 1911. 600.000 K, nam tudi ne more nihče očitati razsipnosti. Seveda nekateri »finančniki« štejajo med stroške, ako je dežela vrnila v melioračni sklad 600.000 K, ki si jih je izposodila še v prejšnjih letih, ko ni bil naš deželni odbor. Jaz pa menim, da je denar vedno deželni, naj bo potem v melioračnem ali pa v deželnem zakladu. Deželno gospodarstvo se lepo razvija in kar je glavna stvar, je to, da se v deželi dela. (Odobranje.)

Najdejo se sicer finančniki, ki pravijo, da mora dežela štediti in ne več izdati kot prejme, toda dežela ni noben davkar, ki bi samo denar pobiral, temveč dežela mora skrbeti za občekoristne namene. Če investira dežela denar za občekoristne namene, potem se taki izdatki pokrijejo potom kredita, ki ga ima, hvala Bogu, naša dežela relativno več kot vsaka druga.

O Ljubljani sami pa moram reči, da je v deželnem zboru brez vsakega zastopstva in da njeni poslanci žalibog nimajo razuma za ljubljanske interese. Od naše strani se je n. pr. izprožila misel deželne klavnice. Ljubljanski poslanci so seveda nasprotovali vsem tozadevnim načrtom in vendar je stvar za ljubljansko prebivalstvo velikanskega pomena, zlasti za vse one, ki so konzumenti. Pri tej akciji, ako se pametno izvede, pride tudi v poštev stan, o katerem ravno pravijo liberalci, da bo vsled deželne klavnice škodovan. To so naši someščani, mesarji, od katerih velika večina pa živi v popolni odvisnosti in robstvu velikih podjetnikov, kar je znano. To veliko maso bomo potom deželne klavnice osvobodili iz rok teh velikih podjetnikov, da bodo lahko prosto izvrševali svojo obrt. (Odobranje.)

Ta stvar se bo izvršila kakor hitro bo potrjen novi zakonski načrt o izvrševanju združenosti policije v deželni klavnici. Ceneno meso in cvetoča mala obrt sta dva velika vprašanja za Ljubljano, ki pa ne najdeta umevanja pri sedanjem zastopstvu Ljubljane.

Nasprotniki gredo tudi v volilni boj s parolo, da smo mi sovražniki mestne avtonomije. Zgodovina pa uči, da je bila S. L. S. tista, ki je vedno držala avtonomijo kvišku, akoravno težko, zlasti takrat, ko se je šlo za potrditev župana Hribarja. Zastopniki S. L. S. so se zavzeli na merodajnih mestih, da mora biti Ivan Hribar potrjen. Res nam njegova oseba ni simpatična, a mi smo bili tisti, ki smo zahtevali njegovo potrditev, ker smo stali na stališču: Ako hoče Ljubljana Hribarja imeti, naj ga ima. Vse nasprotne trditve so gola laž. Ako pa S. L. S. ni prodrla s svojimi tozadevnimi zahtevami, je zopet krivda nasprotne stranke, ki je priredila razne stvari, zaradi katerih vlada absolutno ni hotela ničesar več slišati o Hribarju. Toda medtem, ko smo se mi pogajali za mestno avtonomijo, niso gospodje na magistratu ničesar storili zanj in so se za hrbtom pogajali za naslednika Hribarju. Sicer pa bi se, ako bi

jim kaj bilo za avtonomijo, lahko obrnili do S. L. S., ki je jasno in odkrito nastopala.

Očitajo nam tudi podržavljenje policije. Menim pa, da menda ni človeka v Ljubljani, ki bi tega ne bil vesel. Policija ima namen, čuvati življenje in imetje posameznikov. In čim boljša je, tem lažje vrši to svojo dolžnost. Poleg tega si pa prihrani Ljubljana s podržavljenjem policije znatno vsoto vsako leto. Sedaj plačuje Ljubljana za policijo 130.000 K in bi ta vsota v doglednem času narasla gotovo na 200.000 kron, a po podržavljenju bo plačevala Ljubljana le 80.000 K na leto, tudi ako se čez leta stroški za policijo pomnože v poljubni meri. To je velikanski dobiček, pri tem pa bo še policija boljše, ker se bodo v policijski rajon pritegnili tudi okoličanski kraji.

Sicer pa moramo gledati na to, da bodo ti okoličanski kraji priklopljeni v najbližjem času Ljubljani, kot n. pr. v prvi vrsti Spodnja Šiška, ki je itak ljubljansko predmestje. Mi moramo gledati, da se bo Ljubljana širila in tudi to bo izvedla Slovenska Ljudska Stranka.

Medtem pa, ko bi morali naši nasprotniki biti hvaležni, da dela večina za korist Ljubljane, pa naletimo pri njih na odpor. Zato je edino prav, da pridejo v deželni zbor ljudje, ki imajo res srce in razum za ljubljanske koristi. Naš kandidat Ivan Kregar je mož, ki se že 20 let v javnem življenju zavzema za koristi obrtništva. Nima nobena druga stranka moža, ki bi se tako zanimal za obrtne interese, kot on. Zasluži pa še posebej naše popolno zaupanje in zadoščenje, ako pomislimo, kako so njega in njegovo gospo vlačili pred porotnike. Drugi naš kandidat je dr. Lovro Pogačnik, ki je sicer mlad mož, kar pa je slabost, ki postaja vsak dan boljše. (Veselost.) A to vem, da pozna potrebe dežele, mesta in okolice. H koncu ne morem reči drugo, kot ponavljati, naj bi zmogla pri teh volitvah enkrat pamet, da pride Ljubljana do primerne zastopstva v deželnem zboru.

Očitajo se nam je sicer tudi, da je deželni zbor razveljavil dva ljubljanska mandata nepostavno. To ni res. Mi smo morali to storiti, ker smo se morali ravnati po zakonu. To, kar je po celi deželi v veljavi, niso hoteli priznati za mesto Ljubljano! Najboljši dokaz, da smo imeli mi prav, je tudi, da je sedaj ljubljanski magistrat vpisal v deželnozbornski volivni imenik vse one, ki plačujejo v Ljubljani davek. To je tudi prav, to je postavno.

Mi se popolnoma zavedamo, da je Ljubljana središče in srce Slovenije, ne bomo pa strankarskih koristi delali našim političnim nasprotnikom.

S parolo: Za splošno korist! pojdemo v torek voliti naša kandidata Ivana Kregarja in dr. Lovro Pogačnika. (Dolgotrajno, živahno odobranje.)

Nato je govoril deželnozbornski kandidat

dr. Lovro Pogačnik

med drugim sledeče: Prezvel sem kandidaturu, ne da bi se potoegoval zanj, vsled soglasnega sklepa zaupnikov in ker smatram za svojo dolžnost, da kot zvest pristaja S. L. S. grem za njena načela vedno v boj, kadar je treba. Tudi kot uradniški kandidat izjavljam, da je moj program vaš program, velebenjeni zborovalci, to je program S. L. S., čegar namen je dvigniti politično, gospodarsko in kulturno slovenski narod!

Poglejmo le, kakšen političen ugled je imelo slovensko ljudstvo, ko so nosili v

naši domovini veliki zvonec liberalci. Tuji so nas nazivali narod pastirjev. Danes pa pomeni slovenska delegacija v parlamentu toliko, da se brez nje ne more ničesar važnega skleniti in danes proglašajo tuji politiki in učenjaki slovenski narod kot najbolj razborito ljudstvo.

Liberalci so imeli do zadnjega časa politično moč v deželi in kdor je študiral, kako so povsod stremeli narodi po čim večji avtonomiji in kako so malo storili liberalci za deželno avtonomijo, vidi, da se je šele sedaj, ko je prišla S. L. S. na površje, uveljavila ljudska avtonomija v deželi. En naš deželni odbornik ima danes en dan več sprejemov v deželnem dvorcu, kot jih je imel prej liberalce celo leto.

Odkar je postala S. L. S. vodilna v deželi, se pospešuje gospodarski napredek slovenskega ljudstva. Pripravljajo se predpogoji dobre trgovine, obrti, poljedelstva — ljudskega blagostanja. Kolikega pomena je zlasti moderni cestni zakon, proti kateremu so liberalci toliko vpili! Saj bo Ljubljana imela od cestnega zakona največ dobička, kajti po dobrih cestah bomo napeljali ljudi z dežele v ljubljanske trgovine, k ljubljanskim obrtnikom, dobili bomo poceni živila v Ljubljano, ki jih kmetje drugod pod ceno prodajajo.

In koliko se naredi sedaj v kulturnem oziru za izboljšavo planin, živinoreje in hlevov. Ena sama dobro napravljena gnojnična jama, za katero prispeva dežela malenkostnih 50 kron, je večjega kulturnega pomena, kot vsi štirje »lintverni« na mersarkem mostu.

Pa poglejmo tudi na naše šolstvo in videli bomo, da se je začelo dvigati tudi šele pod okriljem S. L. S. Danes zahteva naše ljudstvo vedno več šol. Nedavno je naša stranka v enem tednu dovolila več novih šol kot so jih prej liberalci v dveh ali treh letih.

Kaj pa so sploh storili liberalni prvaki za kulturo? V kmetijski šoli na Grmu n. pr. niso vzgajali kmetov, ampak daccarje in finančne stražnike, ki so sicer tudi častivredni stan, za katere pa kmetijska šola ni bila namenjena. Danes pa vro v kmetijsko šolo mladeniči iz vseh krajev in številno umnih kmetovalcev raste.

Saj niti za obrtnike liberalni veljaki niso ničesar naredili. Ivan Kregar jih je kot predsednik obrtno-pospeševalnega zavoda že prvo leto prekosal.

Naša stranka ustvarja predpogoje, da bodo imeli vsi produktivni stanovi boljšega kruha, vsled česar bo politično zavedno in premožno ljudstvo samo varovalo svojo zemljo in meje.

Čudno se mi zdi, da uradništvo ni večinoma izpregledalo, kako ga liberalci vlečejo. Kadar je liberalni govornik pridigoval kmetom, je udrihal po uradnikih, pred temi pa je zabavljajl proti kmetom. Kako menijo naši vodilni liberalci o uradnikih, priča brošura, ki so jo tiskali za časa zadnjih državnozbornskih volitev v »Narodni tiskarni«. V tej brošuri beremo na uradništvo besede, kakor: »zakonito upravičeni lenuharji«, ki nimajo nikakršnega produktivnega dela, ki luksurično živijo in ki puste, da drugi zanje delajo.

To je ton, s kakršnim S. L. S. še ni govorila proti uradništvu. Pa čujmo, kaj piše o časovnem avanzmaju uradnikov:

»Vsak dan čitamo o velikih zborovanjih uradnikov, ki zahtevajo časovni avanzma, službeno pragmatiko itd. Deloma priznam opravičenost teh zahtev, vendar ima pa to gibanje eno veliko napako, da se vse premalo ozirajo na davkoplače-

valce in na finančno moč države. Toda naj bo že to kakor hoče, te zahteve uradnikov niso tudi v interesu uradnikov samih. Kajti kakor hitro se ugoti tem zahtevam, mora finančni minister dobiti tudi potrebno pokritje s pomočjo novih davkov. Vsaki nov davek pa povzroča zopet zvišanje cen živil, potrebščin, stanovanj itd. Na ta način povzročena draginja absorbira večji del zvišanih dohodkov, za stanove pa, ki niso plačani od države ali iz javnih blagajn, je ta draginja neznosna, navadno tudi pogubna. Siromašnega delavca, privatnega uradnika, privatnega slugo, trgovskega pomočnika, revno vdovo z več nepreskrbljenimi otroci in druge enake sloje privede od države povzročena draginja do obupa.«

Tako pišejo liberalci, kadar jim to prija.

Na enem mestu pravi tudi ta brošura, da je prvi in glavni vzrok, da silijo ljudje v državne službe, ta, ker hočejo živeti ob državnih »koritih«.

S takim tonom je govorila liberalna stranka uradništvu, ki ji je tlačnilo!

Pa poglejmo, kako so liberalci postopali z uradništvom pri deželnem odboru, ko so imeli moč. Imeli so vpeljan sistem subvencij, nagrad, s čemur so uradništvo naravnost vodili do beračenja. Ko pa je prišla naša stranka na površje, je takoj uredila plače deželnim uradnikom, da so sedaj istovrstne z onimi državnimi uradniki. Iz službene pragmatike, menda še iz 70. leta, ki bi se zdel največjemu kvedrovcu nazadnjaška, je napravila naša stranka dosedaj najmodernejšo službeno pragmatiko, kakršne še nima država, tem manj pa mestni magistrat. S tem je pokazala naša stranka, da ni nasprotnica uradništvu.

Kar se tiče osebnih napadov od nasprotnikov na mojo osebo, ne bom mnogo odgovarjal. Glede izpitov pa je moja vest popolnoma čista. Imam jih vsaj toliko kot vsak kolega pri deželi in vladi, in še več! O magistratu molčim. O nasprotnem kandidatu Adolfu Ribničarju pa pač vemo, da dosedaj javnosti ni znano, če ima izpit za tržno nadzorstvo. Izpit za deželnega poslanca pa je na vsak način ob svojem prvem nastopu v deželni zbornici dovršil z nezadostnim uspehom.

Tudi očitek, da sem deželni uradnik, ne drži. Saj je bilo že več deželnih uradnikov deželnih poslancev, Dežman in Vošnjak sta bila celo odbornika!

Končno pa še izjavim, da je za Ljubljano kot kulturno središče Slovenije že skrajni čas, da zavlada v političnem boju za blagor poštenega meščanstva drug ton, v kakršnem pa so s svojimi surovimi napadi blagovolili nasprotniki počastiti tudi mojo osebo.

Na volišče torej, volivci, za harmonijo interesov vseh stanov ljubljanskega meščanstva!

Predsednik shoda gosp. dr. Vinko Gregorič zaključuje shod, rekoč, da po teh izvrstnih govorih ponavlja svoj klic na shodu zaupnikov: Volivci, storite svojo dolžnost!

BOJI NA BALKANU.

Položaj je silovito napet. Nič več se ne taji, da obstaja tajna pogodba Bulgarske, Srbije in Grške za slučaj vojske. Nevaren je pa položaj tudi zato, ker so razmere med Avstrijo in Ru-

III.

Med tem ko je za okni bučala in divjala burja in stresala izbo, so sedeli vsi trije v toplo zakurjeni izbi in mirno pili čaj. Starček je s tekom vsrkaval gorečo pijačo, ki je bil že tako dolgo potreben, a ne deležen. Semen ga je opazoval izpod čela in pil, medtem ko je Mikolavna obadva opazovala in požirala s čajem obenem tudi radovednost.

»Čudim se ti, stari,« — je rekel Semen po dolgem molčanju. — »Ti bi moral sedeti lepo doma za zapečkom, ker si star, pa se klatiš, no... — hodiš po gozdovih. Odkod si zbežal?«

Starček se je razburil. »Golobček moj!« — je zahrpel. — »Ti me jutri gotovo naznaniš oblastvu... Jaz nisem popoten človek... Begunec sem...«

»Slišal sem, da si begunec!« — je dejal Semen zamolklo — »odkod si zbežal?«

»Iz ječe.«

Mikolavna je lahko zavpila. Semen je poškilil nanjo in dejal še zamolkleje: »Ta-ako!... A zakaj si prišel tja?«

Starčkova glava se je še silneje stresnila. Tudi njegove roke so postale težke, tako da ni mogel držati skodelice, ampak jo je postavil na mizo in spregovoril: »Ne vprašuj, rodni. Strašen grešnik sem, velik grešnik. Ubijalec!«

Starček se je zopet zamajal na klopi in zaplakal z brezsolznim jokom. »Vsemogočni!« — je tožil, — »kako me mučiš za moj greh. Ljuti zveri me nisi dal za hrano v temnem gozdu, z gladom, z mrazom me nisi uničil.«

Začel je pripovedovati, ne da bi koga pogledal.

»Zapeljal me je greh, zmešal sovražnik človeškega rodu! Krepak mušik sem bil in ugajala mi je snaha. Tako mi je ugajala, da nisem ničesar videl, hodil sam zase in mislil le nanjo. Na videz je bila kri z mlekom, in tudi lahke nravi... Zapazila je moje grešno nagnenje do nje. Pogrezal sem se v greh bolj in bolj! Tedaj je opazil sin te spletke, postajal čemerem, začel zmerjati in hodil okoli kakor črn oblak! Tudi on jo je ljubil. In ni strpel! Nekoč, bilo je ponoči; je zaprl duri trdno z zapahom, prižgal plamenico in zbudil ženo. »Pomoli,« je rekel, »k Bogu, Aksinja, prišla je tvoja smrtna ura.« A sam je vzel izpod klopi sekiro. Aksinja je klicala: »Rešite me, tast, rešite! Mož me hoče ubiti!« Jaz sem spal na svislih. Zaslišal sem jo, pa si nisem mogel misliti, kaj bi bilo takega. Mislim sem, da so prišli razbojniki. Zgrabil sem berdanko, skočil proti vratom... Zaprt! Pomajal sem vrata, toda vse krepko zaprto. Vrgel sem se k oknu na ulico. Od-pahnil sem okno, vidim — v izbi gori treska in daje zelo slabo svetlobo. Vidim, Aksinja leži na tleh, joče, a nad njo stoji sklonjen visok, temen mož; ravnokar je zamahnil s sekiro. Nisem videl ničesar okoli sebe, prislonil sem k rami berdanko. Nabasana je bila s svinčcem, bodisi za volka ali lisico! Pritisnil sem petelina... r-resk! Razbil sem steklo v tisočero koscev. Mož je vzmahnil z rokami, odvrget sekiro in se zavalil na tla. Vse to je bilo v enem trenutku.«

Starček je prenehal pripovedovati in

se dolgo nemirno presedal na klopi, kakor da bi hotel s tem utolažiti žalost ob spominu na minule dogodke. Semen ga ni motil. Za oknom je pa pela burja svojo divjo pesem in tuleč ječala.

»Kaj se je potem z menoj zgodilo,« — je izpregovoril starček, — »ne pomnim dobro. Ko sem uvidel, da sem ubil sina, sem zdijval nad svojo snaho. In tako jezo sem občutil v tistem trenutku v svojem srcu do nje, da sem razbil okvir pri oknu, skočil v izbo in zgrabil za sekiro... Kača!... sem vpil, — svojega rodnega sina sem radi tebe ubil, radi tvoje hudobije me je kaznoval Bog! — Aksinja se je vrgla po tleh, saj tedaj se ji je šlo za življenje. Oho-ho! Živega mesta nisem pustil na nji. Sekal sem, sekal... Oči so se mi zalile s krvjo, ničesar nisem videl, — kar vedno sem sekal! Pobesnel sem, osatanél! Šele čez tri dni sem se zavedel. In takrat mi je vstala v duši misel, da me je kaznoval Bog za moje hudodelstvo.«

Starček je umolknil.

Tudi Semen je molčal in se globoko zamislil.

Mikolavna je žalostno zrla na starčka. »Odglnali so me!« — je začel iznova. »Marsikako pot sem prekorakal, sam ne vem kako... Mucil sem se, v duši mi je vrtalo s svedrom. Od takrat je prešlo že petnajst let! Vesti od doma nisem imel nikakih — nimam tam nikogar in ničesa. Vendar nekaj me žene v domovino. Domotožje se me je polotilo, da ne spim ponoči in mislim le o domovini. Hoče se mi videti svoje selo, rodne gomile. Nad sinovo gomilo pomolim, za odpuščenje ga poprosim.

Ubežal sem že nekoč, pa so me ujeli, me pretepli in podaljšali dobo ječe. Zopet sem ubežal, zopet so me ujeli. A življenje, kakor vidim, beži, staram se, a na osvoboditev ni misliti kmalu. Ne morem premagati domotožja. Spomladi so mi pomogli tovariši, da sem ubežal, klatil sem se po gozdovih. A zdaj? Moči ni več. Ne bom je več videl domače grude!«

Starček se je zopet popravil na klopi.

»Hvala ti, rodni brat, hvala!« — je zašepetal, — »pokrepčal sem se! Gospod te nagradi za to tvojo dobroto! Čez noč ostanem tu, a jutri me popelji k oblastvom. Ne da se več ničesar storiti — usoda!«

»Jutro je modrejše od večera!« — je rekel Semen in lezel izza mize. — »Le leži, stari, na peč, ogrej si kosti, saj te bolé?«

»Mili, kako bi me tudi ne!«

»No, seveda. Kar leži!«

»Senja!« — je boječe pripomnila žena.

»No?«

»Mlekca bi dala dedku.«

»Daj!«

Semen je začel postiljati na tleh blazino.

Mikolavna je hodila med tem brez šuma po izbi. Vzela je iz peči lonec mleka, nalila ga v čašo, pripravila kruha in postavila pred starčka. Potem je sela njemu nasproti, nagnila sočutno glavo in rekla: »Jej, dedek.«

»Poplačaj ti Gospod!« — je šepetal starec, loteč se mleka.

Starček je jedel in Mikolavna ga je opazovala.

»Cigavi ste, dedek Andrej?...« je vprašala boječe.

sijo zelo hladne. O bojih na Balkanu se poroča:

Vstaja Malisorov.

Pri Tiziju so se dne 19. t. m. boji obnovili. Turki so izgubili enega mrtvega in sedem ranjencev. Malisori 17 mrtvih in 21 ranjencev. Trije ranjenci so Črnogorci. Ponoči na 20. septembra so pa Črnogorci dve uri streljali na turško čuvajnico v Malkovcu. Iz Brane pa poročajo, da nastopajo domačini skupno s srbskimi vstajskimi četami proti mohamedancem. Skader Malisori še vedno napadajo, a Turki so dozdale mesto še obranili. Vsi mohamedanci v Skadru so oboroženi. Boje se, da prično mohamedanci klati kristjane, če Malisori osvoje Skader.

Bulgarske priprave za vojsko.

»Preporek« zahteva, da naj se ob vajah pri Sumli zbrani vojaki ne razpuste, marveč še pomnože z nekaterimi divizijami.

Skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda.

Trst, 22. sept. 1912.

Letošnje zborovanje se je imelo vršiti v znamenju boja med »mladimi« in »starimi«, pa ne samo temi, tudi med Tržačani. Današnja skupščina je pokazala, da ima ta skriti boj svoj izvor samo v nevoščljivosti. Mladi bi radi dobili blagajništvo in predsedništvo, da bi si ustanovili lepe karijere. Razni radikalni visokošolci pa bi radi imeli za vsak sodni okraj enega potovalnega učitelja, s plačo in dohodki kakor jih ima njihov vzornik Ribnikar. V boju za karijerami, za izkoriščanjem narodnega premoženja, gre vse »požrtovno delovanje« liberalne mladine, ki je zanesla leta 1907 boj in razdor v družbo. Današnji občni zbor je to potrdil.

Da se pred javnostjo skrije ta razdor, so imeli člani, ki imajo volilno pravico, že včeraj zaupen sestanek, na katerem so za enkrat, vsaj na zunaj, potlačili razpor. Na skupščini se je pokazalo, da nezadovoljni ogenj še tli.

Ob četrta na 12. uri dopoldne otvori predsednik Senekovič skupščino. Polagoma se zasedejo sedeži (200). Končno je bilo zbranih 500 oseb, večinoma zborovalcev iz drugih krajev. Domačinov je bilo zelo malo, komaj petina, niti vsa inteligenca. Gosp. Senekovič se je poznalo, da so opozicionalci zelo vplivali nanj. Značilno je, da je popolnoma prezrl zastopnika banke »Slavije«, Hribarja, pač pa pokadil dr. Tavčarju. In On, ki je bil vajen, da se je le njemu kadilo v prvi vrsti, je moral sedeti s sklonjeno glavo med zborovalci, dočim je gospod Johan Tavčar sedel na odru. V imenu tržaških Slovencev je pozdravil skupščino dr. Abram.

Iz govora g. Senekoviča povzamemo sledeča priznanja, ki potrjujejo naš članek o napredovanju tržaških Slovencev. G. Senekovič je povedal, da družba največ deluje v Trstu, kjer se ji ne stavijo take ovire kot na Štajerskem in je država prevzela 15 učnih moči. Težak pa je boj na Koroškem in Štajerskem, kjer delajo nemški nacio-

nalci povsod zapreke. S temi mora bojevati trudapolen boj.

Za predsednikom poda svoje poročilo tajnik. Družba ima 265 podružnic z okroglo 11.000 člani. Tajnik napade — in to z glasnim govorom — večino kranjskega deželnega zbora in odbora, ki ga dolži, da nič ne stori proti potujčevanju potom »Schulvereina«, in da se bo samo v enem kraju ponemčilo okrog 150 otrok, ker se večina deželnega odbora ne zaveda narodne dolžnosti, ker noče dati družbi podpore. Poročevalec je pokazal, da je imel glavni namen napasti naš deželni odbor.

Za tajnikom nastopi blagajnik gospod Hudovernik. Sklicuje se na tiskano poročilo.

Blagajnik je okrcal mladine. Pravi, da družba ne potrebuje lepih, navdušenih besed, ampak dejanj, cvenka potrebuje. Mladini se seveda na cvenk razumejo samo tedaj, kadar je treba vzeti, za dati nimajo pojma. G. Hudovernik pove, da so dohodki družbe v letu 1911 padli proti onim v letu 1910 za nad 45.000 kron! Od mladinskih širokoustnosti nima torej družba prav nič! Dohodki so povsod nazadovali: pri nabiralnikih, kolekih, razglednicah itd. Premalo navdušenja je, konstatira gosp. notar. Kaže na Roseggerjev fond, in opozarja tudi na laška bojna društva, ki so pri Sv. Jakobu otvorila »creazione« (bučen smeh pri italijansčine večjih domačinih), kjer bodo našo mladino potujčevali.

Deficita je bilo v preteklem poslovnem letu 84.027 K 22 v, ki se je pokrtil iz društvenega premoženja.

Član nadzorstva dr. Lavš pove, da je nadzorstvo našlo vse v redu in predlaga vodstvu absolutorij.

Vstane pa g. Senekovič in izvaža:

Po domovini se je raznesla vest (liberalni opozicionalci so ž njo agitirali proti odboru), da dobivam jaz kot predsednik dobro plačo, ki se giblje od 2000 do 4000 K; tudi blagajnik da dobiva okrog 200 K na mesec. On ne govori rad o svoji osebi, ampak ker mora braniti svojo čast, je prisiljen te laži spraviti na glavno skupščino, ki naj o tem razsoja. Pripravljen je odstopiti. Zahteva od nadzorstva, naj se o tem izrazi. Dr. Lavš predlaga, da naj se o teh famoznostih niti ne razpravlja. Sprejeto.

Izpoved g. predsednika je pokazala sredstva, s katerimi se liberalci borijo, v najostudnejši luči. Kljub temu pa bodo listi, ki so pod vodstvom oseb, ki poznajo surovost in zahrbtnost mladih liberalcev, še dalje zabavljali proti naši stranki, da noče složno sodelovati. Sami niso varni pred obrekljivostjo tistih razdiračev, ki so jim zrasle bodice pod njih lastno patronanco, kljub temu pa so tako nedosledni, da podtika jo somišljenikom S. L. S., da niso za složno delovanje.

Pri proračunu pove zopet gospod notar Hudovernik, da kaže velik primanjkljaj. Urednik »Edinosti«, Ekar, želi pojasniti radi velikovške šole. — Predsednik Senekovič pove, da se pogajajo s koroškimi šolskim društvom, ki pa noče plačevati družbi nobene najemnine za poslopje, ampak hoče imeti vse zastonj. Ako se šolsko društvo ne

uda do priložnjega leta, bo družba vzela pouk redovnicam in namestila svetne moči. (Veliko pritrjevanje.) Družba baje ne dobi pravice javnosti, ako bi poučevale same redovnice. Svetne moči, učitelji, pa nočejo skupaj z njimi poučevati. Pustil je v Velikovecu mesto učitelj, ki je bil tam nameščen, in urejuje raje »Ilustrovani Tednik«.

Zanimivo je bilo pri volitvi odbora, nadzorstva in razsodišča. Vse pričakuje za napetostjo, kaj bo. Radikalni študenti stikajo glave. Glasovnice se pišejo. Vstane pa g. župan dr. Tavčar in izvaža: »Ima se vršiti volitev. Mišlim, da so Tržačani najmanj poklicani, da z volilnimi listki odločujejo volitev; voli naj se per acclamationem, da se tako pokaže sloga.« Zgodilo se je po dr. Tavčarjevi želji; izvolili so se vsi stari odborniki in nadzorniki, izvzemši dr. Rosine iz Maribora, ki je odstopil. Za dr. Tavčarjev predlog niso glasovali udeležniki z »Dnevom« v rokah ali žepu. Protiglasovanja pa ni bilo.

Pri slučajnostih vstane zastopnik »Slavije«, Hribar, pozdravljen od »Dnevovcev« in se potegne za mladine. Stavi predlog, da glasom sinočnega sporazuma občni zbor sklene, ustanoviti mesto potovalnega učitelja za Štajersko, kakor je že bil. Sprejeto. Mladini so torej dosegli, da bo eden njih dobil dobro službo, ki je za družbo brez pomena, samo breme. 4000 K na leto! S temi stroški bi družba prav lahko vzdrževala dva razreda šole več.

G. Novak iz Idrije napade »Kmetško posojilnico« v Ljubljani, ki da ne žrtvuje nič za družbo, dasi ima družba pri nji naloženih do 300.000 K. Gospod Hudovernik pojasni, da na skupščini ne more povedati, kako uspešno podpira »Kmetška posojilnica« družbo, namreč pri obrestnih ugodnostih, kar bo pa vsak, kdor se na »posojilništvo« razume, prav lahko razumel. (»Kmetška posojilnica« plačuje baje družbi, da ima vloženo tako visoko vlogo, večjo obrestno mero, kakor drugim vlagateljem.)

Pozabljenosti tudi ne smemo oti krasno priznanje g. Senekoviča o pomenu slovenskega sokolstva. Izvajal je g. Senekovič: »Nemštvo se ne boji izobraževalne organizacije, ne boji se sokolskega duha, pusti, da tudi v rdečih srajcah nastopajo, ona se jih ne boji, boji se samo naših šol.«

Gospodje udeležniki so se po zborovanju podali h kosilu. Tržaški deklški svet je prav pridno agitiral za cvetlice in za popoldanske plese.

MORNARIŠKA POGODBA ITALIJE IN AVSTRO - OGRSKE.

V rimski reviji »Rivister nautica« priporoča di Palma, da je potrebno, da skleneta Avstro - Ogrska in Italija mornariško pogodbo, po kateri naj bi Italija in Avstro - Ogrska tako pomnožili svoji vojni brodovji, da bi obe državi bili kos francoski vojni mornarici v Sredozemskem morju. Razmerje laške nasproti avstrijski vojni mornarici naj bi znašalo 150 do 100.

BOJI NA OTOKU SAM.

Iz Smirne poročajo, da se je nepričakovano na otok Sam in sicer v Ma-

raon Campos izkrcalo 350 Krečanov, ki prodirajo proti Carlovassiju in Vathyi. Turška posadka se je utrdila v Vatyju. Krečane je vodil Sufuli, ki se je združil s Samčani. Poroča se, da se je vnel na česti proti Vahyu boj s turškimi vojaki. Izid še ni znan. Francoška vlada je odposlala na otok Sam iz Kaneje križarico »Bruix«.

LAHI ZASEDLI OAZO SAMSUR.

General Ragni poroča, da je 21. t. m. po burnem boju zasedel oazo Samsur in griče Sidi Belhaj, ki so od oaze 3900 metrov oddaljeni. Sovražnik je bil prisiljen bežati in so ga Lahi več kilometrov daleč zasledovali. Lahi so izgubili v boju, ki je trajal do 6. ure zvečer, približno 200 mrtvih in ranjencev.

VSTAJA V NICARAGUI.

I. San Juana del Sur poročajo: Vstaja so osvojili pristanišče San Jorge ob Nikaraguiškem jezeru, a so jih iz mesa po peturnem boju zopet prepodili vladni vojaki.

Dnevne novice.

+ Sankcionirana kranjska deželna postava. Cesar je 4. t. m. sankcioniral po kranjskem deželnem zboru sklenjeno postavo o izboljšanju pašnikov.

+ Volitev župana v Mostah. V soboto je novoizvoljeni občinski odbor v Mostah volil župana. Za župana je bil soglasno izvoljen g. Jožef Oražen, za prvega svetovalca g. Ivan Orehek, za drugega svetovalca g. Alojzij Kocmur, za tretjega svetovalca g. Keber iz Smartnega, za četrtega g. Julij Podobnik iz Vodmata, ostali svetovalci so gg.: Fr. Karpe, Matija Lavrič, Iv. Wosner, Presetnik iz Smartnega. S to izvolitvijo je častno končan volilni boj v občini moste.

+ Zahteve poštne uradnikov. Iz Prage nam brzojavljajo: Včeraj so tu zborovali češki in nemški poštne uradniki. Na shodu je bilo zastopano tudi dunajsko poštno uradništvo. Zborovalci so odposlali trgovinskemu ministru dr. Schusterju brzojavko, ki zahteva, da naj se nujno uvede službena pragmatika in avtomatično napredovanje v službi. Neznosna draginja goni poštno uradništvo v obup. Slabo napredovanje v plači povzroča, da je poštno uradništvo strašno zadolženo. — V soboto so pa zborovali uradniki poštne ambulance. Zastopano je bilo uradništvo iz Dunaja, Brna, Prage, Trutnova, Budjevic in iz drugih krajev. Sklenili so resolucijo, ki zahteva, da naj se po zgledu Nemčije pomnoži ambulančno osebje, povišajo naj se popotne diete, uvede naj se zavarovanje za življenje med službo in da naj preskrbi na končnih postajah stanovanja država.

+ Shod Kmečke Zveze v Radečah pri Zidanem mostu. Včeraj se je vršil dobro obiskani občni zbor Kmečke zveze za radeški okraj. Poročal je o delu naših poslancev in o političnem položaju deželni odbornik dr. Lampe. Za načelnika je bil soglasno izvoljen g. Ravnikar. Na shodu je bil navzoč tudi radeški župan Jakob Rižnar. Na predlog načelnika Ravnikarja je sprejel občni zbor Kmečke zveze resolucijo, ki najostreje obsoja od bivšega avstr. finančnega ministra Bilinskega in bivšega deželnega glavarja Šukljeta name-ravani davek na vino in izreka zahvalo poslancem S. L. S., ki so tako odločno

»Lavričevih sem,« — je zadovoljil starček njeno radovednost: »Vladimirska gubernija, iz sela Lisuha...«

»Zemljakil!« — je vzdihnila Mikolavna, — »mi smo tudi iz onih krajev semkaj prispeli.«

»Rasejskih?«

»Izpod Muroma.«

Mikolavna je zopet vzdihnila.

»Slabo življenje je tu, dedek... z eno besedo: sibirski dežel! Tako se mi je že tu tožilo po domu. Kakor lastavica bi vzletela domov, na rodno zemljo!...«

»Žena!« — je dejal ježno Semen in jo prekinil v govorjenju, — »leži! Daj mir staremu človeku!«

Mikolavna je prenehala. Ko je razprostrla po peči ovčino, je vrgla ovčji kožuh, da bi pokrila in rekla starčku:

»Leži, dedek!«

Starček je zlezel na peč in ni skoro verjel svoji sreči. Tudi Mikolavna je legla. Tedaj je ugasnil Semen svetilko in sam legel spat. Toda njemu se ni spalo. Nekaj časa je ležal, potem pa se je dvignil brez šuma in se trudil stopati tako, da bi ne škripalo po tleh. Šel je k onemu voglu, kjer je viselo orožje. V temi ga je previdno zatipal, snel pištolo in jo pripravil, potem pa se je ravno tako previdno vrnil nazaj v postelj, kjer je položil pištolo ob sebi pod kožuh.

Ali spat ni mogel.

Vsak zvok ga je oplašil in pazljivo je ogledoval temno izbo. V izbi je bilo vse tiho, slišalo se je samo dihanje spečih ljudi. Od časa do časa je zaječal starček na peči. A na ulici je burja tulila in se kro-

hotala, butajoč sneg v stene in okna... Kakor bi žalovala ježno radi žalitve in z jeznim, besnim ječanjem grozila.

IV.

K jutru je burja potihnila.

Semen je vstal zarano in šel krmit živino. Dvorišče so pregrajali snežni zameti. Hleve je zametalo s snegom visoko do streh. Veter je ponehal, toda snežec je še polagoma padal. Nebo je bilo sivo, a od vzhoda se je že jasnilo.

Semen je vzel lopato in začel odkidavati sneg. Delal je z energijo. Snežene kepe so letele na vse strani in se razsipale kakor moka. Zdanilo se je že. Semenu je postalo vroče. Snel si je kožuh, ostal je samo v rdeči srajci in se še marljiveje lotil čiščenja. Skoro so bile gotove stezice in hodniki, da se je šlo lahko k hlevom.

Odprle so se duri, na prag je stopila Mikolavna z golido. Ko so jo začule svinje v hlevu, so zakrulile, in neke so zagagale gosi.

Semen je vtaknil lopato v sneg.

»No, tudi sneg je dal Bog!...« je izpregovoril in si otiral potno čelo.

»Da, poslal ga je Gospod!« — mu je odgovorila Mikolavna, ko je šla v hlev.

Semen je pljunil v dlani in zopet prijel za lopato. Toda pomislil je in rekel:

»Žena!...«

»No?...«

Semen je mignil proti izbi.

»Ali spi?«

Mikolavna je pritrjujoče pokimala z glavo.

Semen je zopet pljunil v roke.

Semen je zagrabil sneg z lopato in ga s tako silo vrgel v stran, da se je sneg še v zraku prevračal v srebrn prah.

»Žena, glej... da... ni... ni!... Ni-komu... Ni z jedno besedo... Sama si slišala — begunec je, da, še celo iz ječe... Pridejo. Ga vjamejo... A ti vidiš, starček je in revež je!«

Semen se je polotil z lopato odmetavanja snega, da se je kar kadilo. Bil je nekako zadovoljen, kakor vsak, ki mu je delo zabava. Iz hleva so se slišali značilni glasovi »molžnje«. Curek mleka je bil ob dno golide. Včasih je krava zamukala. Petelin se je prešerno razkoračil na strehi in se drl na vse grlo, kakor da bi domače pozdravljal. Svinje so nestrpno krulile in iskale izhoda iz svinjaka.

Nato se je kretal Semen krog konj, ki jim je polagal krme. S hleva se je valila množina sena s šumom in šelestom. Z živahnim razgetanjem so vtaknili žrebeta in konji gobce v seno. Ovca je skočila prav na sredo senenega kupa in zadovoljno zameketala. Toda Semen jo je splasil z gnojnimi vilami, da je živalica odbežala. Ko je naložil v jasli in jarme sena, je očistil korito in nalil sveže vode. Prišli so konji, ovce in krave. Vsi so pomakali svoje gobce previdno v vodo, se napili, in ko so odhajali k senu, so zadovoljno prežvekovali.

Ko je zadovoljil vse, je šel v izbo.

V peči so drva veselo prasketala in žarki plamen je metal trepetajoče, rdečkaste odsvite na izbine stene, po katerih so živigale urne mušice in muhe. Po klopih in mizi so stala v neredu razna korita, korci in druge gospodinjske posode, toda

Mikolavne ni bilo notri. Ko se je ozrl na peč, je videl, da se giblje tam nekaj črne, razdrapanega.

»To si ti, Andrej?« — je vprašal Semen.

»Da, jaz, rodni!« — je odgovoril starček s peči s hripavim glasom.

»Vstajaj?«

»Vstajam... tako... saj je že čas!«

»Toda, kaj pa delaš?«

»Cunje si oblačim...«

S temi besedami je zlezel starček s peči in se pojavil pred Semenom v včerajšnjih cunjah.

»Cunje oblačim...« je mrmral, »čas je, golobček... Torej pelji me k oblastvom in naznani me! Nagradi te Gospod za tvojo dobroto in lepo postrežbo... Zmrznil bi včeraj... popolnoma bi me zamelo... A umirati se mi še ne ljubi...«

Semen je zrl nanj izpod čela.

»Kaj hočeš?« — je rekel — »kaj se vtiščaš v te zadeve?«

Starček je zrl nanj, ne da bi ga razumel.

»Preobleci se!« — je zavpil Semen in potegnil z njega cape, da se zahreščale. — »Na sum me hočeš spraviti, ka-li? Sleci to raztrganijo. Naj kdo zdajle pride in te vidi, — Semen, poreče, potepuše skrivaš.«

»Saj sem se vendar, rodni, namenil k oblastvom,« je zamrmral starček.

»Sleci!« — je zavpil Semen.

Starček si je urno pomagal na peč in se iznova pričel preoblačiti. Semen pa je vzel stare cunje, odprl klet pod podom in jih zagnal noter.

nastopili proti tej kvární in za naše vinogradnike pogubni nakani. Potem se je vršil podoben razgovor, pri katerem je dal navzoči dež. odbornik pojasnila radi poprave občinskih potov, zgradbe hlevov in vodne preskrbe.

+ Zlati orehi za liberalno mladino.
»Naša Sloga« in po nji »Edinost« pišeta na naslov nekega liberalnega visokošolca sledeče: — »Verujte, da čitamo tudi mi marljivo skoro vse, kar se od strani Vaših tovarišev piše in pripoveduje po raznih novinah. Ali naša pamet obstoja pred onimi nebuloznimi, filozofskimi programi »radikalno«, »napredno«, »mlado-hrvatske omladine«, »srbsko-hrvatsko nacionalistične omladine«, in kakor se že ta omladina deli in cepi. Njihovo glavno glasilo jih deli v tri glavne struje, a koliko jih utegne biti sporednih? A potem ni čudo, da je toliko razjašnjavanja, izjašnjavanja, nacionalističnih izjašnjenj o mali formirani organizaciji, o veliki reformirani masi istomišljenikov itd. itd. Žalostno je, da mladina trati svoj dragoceni čas z ustvarjanjem fantazij in programov, ki jih — nikoli ne izvede. Saj na tem smo mi bogateji, nego kateri drugi narod na svetu. Pa kaj imamo odtoči? Banovina uči. Več dela, manje programov, več neodvisnosti in značajev, nego jih imamo tam, pa ne bi bilo prišlo ne do veleizdajniškega, ne do Jukičevega procesa in madjarski eksponenti bi bili tam nemogoči. Poglejte svoje italijanske tovariše v Rigi. Ne razpravljajo in se tudi ne prepirajo o političnih programih; oni prepuščajo to svojim poslancem in predstaviteljem naroda. Oni se posvetujejo in razpravljajo trezno in resno o vprašanjih, ki se tičejo njih kakor dijakov, a pri tem ne zanemarjajo svoje glavne naloge: knjige, knjige in knjige! Več dela in manje programov, več neodvisnosti in značajev: pa bi bile tudi na Slovenskem razmere drugačne, nego so na žalost in v narodovo nesrečo! — Zlati nauki za domišljave in konfuzne glave liberalne mladine.

+ Čegava bo Sava? C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani je v vodopravnem konfliktu med konkurenčnima projektoma papirnice Leykam-Josefthal in deželnega odbora kranjskega za elektrarno pri Medvodah prisodilo projektu dežele pretežno narodno-gospodarsko važnost. Proti tej razsodbi se je družba Leykam-Josefthal pritožila na deželno vladu, ki je rekurz odbila in potrdila razsodbo okrajnega glavarstva. Kakor znano, bi dala naprava pri Medvodah okroglo 5000 konjskih sil.

+ Na liberalnem volivnem shodu se nam je očitalo, da izrabljamo polome liberalnih posojilnic in podjetij, pri katerih so izvestni ljudje tako vzorno gospodarili, da bo dežela na tem še 10 let trpela. Mi take polome najbolj obžalujemo, pokazati pa moramo ljudem, kdo jih je zakrivil, da ni bilo združništvo kot tako vzrok, ampak tisti ljudje, ki so jih imeli v rokah! Gotovi liberalci pa bi menda radi, da bi ljudstvo prišlo nazaj v roke različnim liberalnim oderuhom ali pa liberalnim bankam.

+ Kako je skrbeti za obrtnika. Liberalni prvaki so mnenja, naj se obrtniki navežejo na njihove banke, pri katerih mora obrtnik plačevati osem odstotne

obresti. Kako skrbí naša združna organizacija za povzdigo obrtnika in industrije, kaže lepo žebliarska zadruga v Kropi, ki je na svojem občnem zboru izkazala v preteklem letu dva milijona prometa, 300.000 kron premoženja in je svojim uslužbencem dala nad 200.000 kron zaslužka. Zdrugi ni treba iskati pri bankah denarja po 8 odstotkov, ampak ga dobi po 5½ odstotka. Tako je pravo delo za narod!

+ Orel se je utanočil v Pragi.

+ Kako se to vjema? Te dni so se liberalni listi širokoustili, da edinole »naprednjaki« narodno »delajo« in se za narod »žrtvujejo«. Vse delo liberalcev obstoja v »žrtvah za narod«. Naprednjaki noč in dan ne mislijo in ne delajo drugega kakor da »pomagajo narodu«. Včeraj pa se je vršila 27. redna skupščina Ciril - Metodove družbe, o kateri liberalci pišejo, da se je, odkar so jo v Bohinjski Bistrici »reformirali«, neznanosno dvignila. Kljub temu je stala letošnja skupščina v znamenju neprestanega padanja dohodkov. In vendar je podedovala milijone! Prvomestnik Andrej Senekovič je dejal, da je »v narodni javnosti požrtvovalnost za družbo nazadovala« in vendar pišejo liberalni listi, kako liberalci intenzivno samo za narod delujejo! Tajnik dr. Šleibinger je konstatiral »konstantno nazadovanje dohodkov«, tako da je bilo vodstvo primorano varčevati na vseh koncih do skrajnosti in opustilo celo potovalnega učitelja za Štajersko. Blagajniško poročilo izkazuje deficit, in sicer tudi relativno rastoči, tako da »Dan« vzklika, da se bo treba »k tem številkam povrniti, da bodo resno govorile slovenski javnosti ob 12. uri naše narodne bodočnosti«. Proračun izkazuje 334.850 K stroškov in 140.000 K dohodkov, tedaj 194.850 K primanjkljaja, ki se bo pokrtil deloma iz glavnice, oziroma zapuščinskih skladov, deloma pa iz najetih posojil. Omeniti je treba, da izkazuje bilanca letos za 45.891 K 74 h manj kakor lansko leto. »Narod« pripominja k temu: »Zastaviti bo tedaj, kakor kažejo te številke, treba vse sile, da se odpro družbi zopet izdatni viri in s podvojeno žilavostjo bo treba složno delati za prosep naše prekorišne šolske družbe.« — Gospod blagajnik je na skupščini navzoče liberalce opomnil, da »nič ne pomenja narodno navdušenje brez cvenka«. — Tako se torej godi družbi, ki je podedovala milijone. Čisto izključeno je, da bi mi spričo tega kakšno škodoželjnost občutili, nasprotno, odkrito rečemo, da nas to boli. Če smo po krivdi narodnoradikalnih »bodočih voditeljev naroda« razcepljeni v dve narodnoobrambni organizaciji, bi bilo saj želeli, da obe napreduje v blagor skupnega naroda. Mi beležimo ta fakt le zato, da javnost uvidi, kakšna je v resnici tista požrtvovalnost, o kateri poje liberalno časopisje že par let, zlasti pa zadnje čase.

+ Liberalni narodni brambovi so skrajno užaljeni, ker smo do golega razkrinkali narodnjaško demagogijo, ki so jo te dni uganjali s svojo »narodnoobrambno razstavo«. Ta razstava je imela izključno strankarski namen. Že način, kako jo je liberalno časopisje skušalo izrabljati proti S. L. S., kaže, da nimamo opraviti z narodno ali znanstveno prireditvijo. Da so imeli narodnoradikalni dijaki z njo veliko

truda, radi verjamemo, če pa rezultat odgovarja trudu, je čisto drugo vprašanje. »Dan« nas danes psuje s »falotično« in »lopovijo«, ker smo to razstavo ocenili tako, kakor zasluži, toda mladi gospodje naj nikar ne mislijo, da se jih S. L. S. le količkaj ženi. Faktum je, da so dijaki svoje karte v razstavi gledalcem razlagali s komentarji, naperjenimi proti S. L. S. Faktum je, da je to nevredno inteligentnih ljudi, ki pravijo, da narodno vprašanje »znanstveno« proučujejo. Faktum je, da so mnoge karte izdelek dijakov, ki nimajo ne vseh potrebnih predpogojev ne časa, da bi mogli sestaviti zanesljive tabele. Faktum je dalje, da na tej razstavi razun jezikovnega stanja na meji in karte o šolstvu, zdravstvu in izseljevanju ni bilo ničesar, kar bi pojasnjevalo vzroke in pogoje ljudskega napredovanja, ozir. nazadovanja. Faktum je, da slovenski narod, ki je bil izpočetka zelo maloštevilčen, splošno napreduje. Faktum je, da, če ne napreduje povsod tako, kakor bi bilo želeli, je temu večji del krivo izseljevanje, tega pa so krive neugodne gospodarske razmere, teh pa večidel liberalizem, ki je pustil ljudstvo propadati — liberalizem je tudi precej kriv, če vlada Slovencev ni upoštevala, kakor bi morala, ker se je liberalizem odvrnil od velikih jugoslovanskih narodnih ciljev, nas oslabil s protiverzskim bojem in Slovence razcepil, tako da se nobeden ni nanje oziral. Faktum je, da delnega nazadovanja Slovencev na jezikovni meji ni kriva »S. L. S.«, ki je odti komaj par let na krmilu, marveč druge razmere, brezdvoma pa tudi vpliv liberalizma, ki je pred časom imel javno besedo tudi na jezikovni meji. Faktum je, da imamo Slovenci glavni pogoj za napredek, telesno in moralno zdravje, česar niti liberalizem ni mogel našemu ljudstvu vzeti. Faktum je, da javkanje, da propadamo, ni samo neresnično, ampak skrajno škodljivo, ker jemlje mladini veselje do narodnega dela. Koliko je liberalnih inteligentov, ki že danes pravijo: »Če je pa tako, naj vse skupaj vrag vzame!« Faktum je, da narodnoradikalni dijaki izkušajo boj za narodni obstanek in napredek izrabljati v strankarske namene in hočejo zdaj z narodnimi jeremiadami javnost nahajskati proti S. L. S. Faktum je končno, da se stem, da se hujska proti stranki, ki ji pripada ogromna večina slovenskega ljudstva, ne koristi splošnemu delu za narod. To delo je nasprotno skrajno nenarodno. S. L. S. pa se seveda na to malenkostno gonjo teh mladih ljudi ne bo niti najmanj ozirala, marveč bo delala dosledno naprej za gospodarsko okrepitje in politično združitev slovenskega in hrvatskega naroda, s čimer bo naš obstanek in napredek zasiguran. Mladi gospodje pa naj zabavljajo, če res nič drugega ne znajo.

+ Ciril in Metodova družba in kranjski deželni odbor. Pretekli petek zvečer so imeli ljubljanski liberalci v Mestnem domu svoj shod, na katerem so zabavljali čez S. L. S. Dozda smo mislili, da ima samo uredništvo »Slov. Naroda« take zabavljaje, a ta shod nas je prepričal, da govore od profesorja Reisnerja pa do zadnjega liberalnega

agitaforja v Ljubljani isti jezik in da imajo vsi isto pamet. Prof. Reisner se je na shodu iznebil teh-le duhtečih cvetk: »S. L. S.« odteza narod čilemu sokolstvu, namesto meča in kopja mu daje v roko romarsko palico, vzgaja hinavce in denunciante, državni poslanec S. L. S. gre v ministrstvo, da poštenega narodnjaka očrni kot državni nevarnega človeka, da dobi službo popolnoma ne-kvalificiran pristaš S. L. S. Mladino uči S. L. S. osigurati si kruh z licemerstvom namesto s poštenim delom. Mladina se zastruplja s hinavščino, korupcijo, brezdelnostjo in narodno brezbriznostjo.« Prosim, tako govore ljudje, ki bi morali že kot učitelji za take trditve tudi dokaze podati, pa ne s takimi zlobnimi obdolžitvami prihajati. Nič boljši ni bil dr. Vlado Ravnihar, ki je govoril o »brezštevilnih sinekurah v deželnem dvorcu in pripovedoval o »zlorabi deželnega denarja«. S. L. S. se pita torej s takimi nesramnimi psovskami! Še bolj nesramno pa je, da si upa kdo na skupščini Ciril in Metodove družbe očitati deželnemu odboru, zakaj da družbe ne podpira. Deželni odbor bi ne zaslužil več svojega imena in bi dal najslabše izpričevalo sam sebi, ko bi take napade še s svojim lastnim denarjem in podporami plačeval! Na liberacijah je, da razmere izpremene.

— Učiteljske izpremembe. Iz Čadreja pri St. Jerneju je premeščena K. Sv. Križu pri Kostanjevici začasno učiteljica Karolina Kuchler; iz St. Jurja pri Radečah v Čadreže je premeščena bivša suplentinja Ana Hirschmann. Učiteljski pripravnici Mariji Gröbier je dovoljena brezplačna praksa na Planini, Emiliji Črničoj pa v Vipavi.

— Na gimnaziji v Kranju znaša letos število rednih učencev 326, število zasebnic (hospitantin) pa 24. Učiteljski zbor šteje 24 definitivnih učiteljev, 2 suplenta in enega pomožnega učitelja. Če se otvorite še dve nameravani paralelki, se bodo morali nastaviti še trije suplenti.

— Slana včeraj zjutraj na ljubljanskem polju je napravila veliko škodo, zlasti pa na ajdi, ki je vsa posmojena.

— Umrli je na Dunaju predstojnik urad. korespondenčnega biroja dvorni svetnik vitez Fabrizzi.

Štajerske novice.

š Za Slomškovo slavnost dne 26. septembra 1912 Prihodnji četrtek proslavimo po ukazu Ekselence našega nadpastirja na poseben način velikega škofa Slomškega. Vsa duhovščina vsake dekanije se snide k temu izrednemu slavlju. Po slovesnosti v cerkvi bi utegnili biti umestna slavnostna konferenca s sledečim sporedom: Spomini na Slomškega. Vsak izmed čč. gg. duhovnikov poroča, kar vé o Slomšku od že umrlih duhovnikov, iz domače kronike ali od ljudstva. Te spomine naj bi, če mogoče, prinesel s seboj že zapisane, da se ob priliki priobčijo. Razgovor o vsakoletni izdaji duhovniških drobtinic. Knjiga »Slomšek« bi obsegala spise ascetične, homiletične, katehitične in pedagoške vsebine, zlasti pa biografije za služnih vzornih duhovnikov in bi priobčevala spomine na Slomškega. Slučajnosti (saddovi evharističnega kongresa, razširjanje našega časopisja itd.). — O vseh točkah se lahko vrši prost razgovor in se storijo potrebni sklepi.

š Za Celje in sploh za slovenski štajer je dan 26. septembra 1912 posebnega pomena! Saj je ta dan minulo uprav 60 let, da je izročil A. M. Slomšek cerkev sv. Jožefa čč. očetom lazaristom, ki jih je bil poklical na prijazni hriček tik Celja, da od ondot podpirajo duhovno pastirstvo v lavantinski škofiji. »Za izredne potrebe v izredno težkih časih,« poudarja Slomšek v prekrasnem pozdravnem govoru, ki se še hrani. (Kosarjeva knjiga A. M. Slomšek, stran 221.)

š Poročila o Slomškovih slavnostih. Od Sv. Križa pri Ljutomeru se poroča, da je tamošnja Slomškova slavnost se zelo krasno obnesla. Otvoril se je ob ogromni udeležbi našega ljudstva tudi tamošnji novi »Društveni dom«. Govorila sta slavnostna govornika nadrevizor g. Pušenjak in č. g. Fr. Stuhec. — Enako se poroča iz Ormoža, da je bila udeležba na tamošnji slavnosti izredno lepa. Govoril je o Slomšku ir taborih dr. Hohnjec iz Maribora.

š Matevž Rajšp. V soboto 21. t. m. zjutraj je v St. Jurju v Slovenskih goricah po kratki bolezni umrl g. Matevž Rajšp, bivši šentjurski nadučitelj. Star je bil pokojnik 74 let. Rajšp je bil strogo katoliško narodnega prepričanja, naročnik vseh naših katoliških na rodnih listov, zvest ud naših društev in navdušen pristaš Kmečke zveze. V znak njegovih zaslug so ga vse občine šentjurske župnije imenovala za častnega občana. Več let je stanoval v Mariboru, kjer je bil predstojnik III. reda. Pogreb ranjcega se je vršil danes v St. Jurju v Slovenskih goricah.

Mikolavna je prišla od nekd vsa spehana in rdeča. Kakor bi mignil je pospravila prej v neredu stoječe posode, korce, lonce in polovnjake. Kmalu je za dišalo po sobi po dobrih jedeh. V tem času pa je že začelo prikipevati v samovaru, ki je pel svojo šumno pesem.

Ko sta se umila in pomolila pri hišnem oltarčku, kjer so visele ikone *) v blesteh okvirih, sta moža sela za mizo, Mikolavna pa je, vsa rdeča, postavila na mizo samovar, čaše, maslo, skledo blincev in iu gostila:

»Pokusi, Andrejče, pokusi, dedek. Nagladoval si se, le žuri se.«

Zopet je vršelo maslo v ponvi...

»Le s korajžo, dedek,« — je bodrila Mikolavna.

Semen pa je nalival gostu čaja v veliko čašo, ne da bi pozabil pri tem sam nase.

Lica obojih so bila skoro vsa maslena. Potila sta se oba in si otirala z rokavi premočenih srajc potne kaplje in prehajala od čaja k blincem in od blincev do čaja.

»Nalij mleka drugul!« — je govoril Semen in deval sam starčku v čašo lepo rumeno smetano.

Blagodušno je vzel s krožnika čaj in izpraševal:

»Torej na Murom, — praviš, — te vodi pot, Andrej?«

»Na Murom, rodni, na Murom...«

Semen se je razgovarjal o dalini domovini.

*) Podobe svetnikov.

»Zdaj je pri nas v Sibiriji lepo,« — je govoril Semen, — »i zemlje, i lesa je mnogo... vsega v izobilju. Živimo, hvala Bogu, lepo. Samo včasih vleče človeka v staro domovino.«

»Vleče?«

»Vleče...«

»Kakor lahkokrila lastavica bi zletela tja!« — je rekla Mikolavna.

Jed je bila gotova in na mizi se je kmalu pojavila pečena jajčnica in krompir v maslu.

»Jej, jej, dedek!« — je bodrila Mikolavna, — »najej se. Saj si se menda nagladoval. Mi, hvala Bogu, ne trpimo pomanjkanja.«

Slednjič sta se moža najedla. Potna in maslena sta zlezla izza mize. Starec se je najedel, pomolil in se njima klanjal, zahvaljujoč se za gostoljubnost. Potem se je vstopil pred vrata in se prestopal z noge na nogo.

»Torej, kako bo, Semen Jakovljevič?« je rekel odločno.

»Kaj?« — je vprašal Semen

»K oblastvu me bodeš...«

Semen se je pogladil po zajtilku in se dobrodušno nasmehal, na kar se mu je takoj od peči sem z veseljem nasmehom odzvala Mikolavna.

»K oblastvu?« — je rekel Semen in pomislil, — »toda čemu naj te naznanjam? Ni mogoče — ni časa... in do tja je daleč. Veš kaj ti pravim, starček božji, zemljak ljubeznivi... ti si naš gost! Glej, žena ti je tu pripravila obleko, rokavice in tu je kapa...«

Semen mu je zmetal na klop obleko, srajco, kapo. Razložil mu vse posebej in mu rekel:

»Sedaj stopaj z Bogom, kamor hočeš — naznani se oblastvom, če hočeš — potuj v domovino. Tvoja prosta volja.«

Starec se je vrgel Semenu k nogam. Glava se mu je tresla, solze so mu tekle v potokih po licu in začel je govoriti nerazumljive besede...

Črez uro je bil starec gotov za odhod. V obleki, ki sta mu jo podarila dobra človeka, je zahvaljeval Boga. Na hrbtu je imel obešeno vrečo s še vročimi kolači. »Samo to še, dedek, ko prideš do Muroma, kreni v Mikolsko selo, pokloni se roditeljskim gomilam,« — je govorila Mikolavna v slovo.

Ganilo jo je to in brisala si je solze iz oči. V veži mu je stisnila v roko denar, skrbno zavit v papirček.

»Svečo postavi v naši cerkvi,« — mu je še zašepetala.

Jasen dan je pošiljal zemlji svoj blede zimski nasmehljaj. Povsod so pregrajali visoki zamesti neprekopane ulice. Toda cesto, ki se je vila v daljavi po poljani, so že razhodili.

Starec se je zgrbil in hitro korakal po ulici za okolico in njegov pogled, poln radosti, se je hvaležno in hrepeneče oziral k gozdovom, ki so se kazali na horizontu, za katerimi se je razprostirala na daleč njegova blagoslovljena domovina.

Mikolavna pa je stala za vrati, zrla za njim in solze so zalivale niene oči in njen pogled...

[illegible]

Razglednice evharističnega kongresa, obsegajoče najrazličnejše skupne svečanostne procesije, duhovščino z Najsvetejšim, cesarja, dvor itd. ter posnete po umetniških fotografijah se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena 20 vin. za izvod.

Lira. Srednješolska pesmarica, II. zvezek; sestavi Hinko Družovič, založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena mehko vezani knjigi 1 K 80 vin., v platno vezani 2 K 30 vin. Prvi del, ki je izšel pred letom, obsega poleg najpotrebnejše glasbene teorije, kakor: pisavo in obliko not in pavz, način takta, pomen tujih izrazov za časomer in prednašanje itd., tudi veliko eno-, dvo- in večglasnih pevskih vaj, v najbolj vabljivih tonovih načinih v duru in molu od 1 do 4 in 6 ter 57 moških zborov najboljših domačih in tujih skladateljev; pridejana je v začetku tudi kratka biografija skladateljev, katerih skladbe se nahajajo v obeh delih. Več zborov je novih, oziroma do sedaj marsikomu nezanih. — Prvi del torej ni samo praktična pesmarica, marveč tudi izvrstna pevska šola za vse srednje in višje šole, pevska društva in druge zavode, ki gojijo petje. ena mehko vezani knjigi I. dela je 1 K 70 vin., v platno vezani 2 K 20 vin. — Drugi, pravkar izišli del »Lira« je pa pesmarica, katera obsega 60 moških zborov, tako domačih kakor tujih skladateljev. Med temi je več nezanih napevov. — Oba dela kar najtopleje priporočamo vsem vodstvom srednjih in višjih šol, nadalje drugim zavodom in pevskim društvom ter želimo, da se uvedeta povsod, kjerkoli se goji petje. Posebno pa še opozarjamo gg. učitelje petja in pevovodje, da se pri pouku poslužujejo obeh delov »Lire«, kar bode brezdvomno za napredek in razvoj narodnega in umetnega petja zelo velikega pomena in velike važnosti.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobčka 5000 K. Vrednost . . vseh dobčkov 20 000 K. . .

SKRIVNOST

lahke, prožne hoje. Nobene utrujenosti več. — Trpežnejše od usnja. Pristni

PALMA
kavčug-podpetniki

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah. 2755 5

Sukneno blago

za moške obleke se kupi najboljše pri R. Miklauc v Ljubljani. 2933 1

Velika izbira. — Sposobne cene. — Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskabi.

Zlatarski vajenec

iz dobre, poštene hiše se takoj sprejme. LUD. ČERNE, Ljubljana, Wolfova ulica 3. 3002 5

Hiša

na prodaj!

Proda se iz proste roke hiša z lepim sadnim vrtom v Zg. šiški št. 52. Več se poižve ravnotam

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

Dr. Foedransperg

Stari trg 30

ordinira zopet.

Spretna šivilja in vajenka se takoj sprejme. Kongresni trg 6. II. nadstropje. 2968

2 ali 3 elegantne sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne za pisarno ali za stanovanje višjim pri- vatnim osebam se takoj odda. Več 2984 pove uprava tega lista pod št. 2984.

Odda se takoj dobro vpeljana

SEDLARSKA OBRT

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 2644. (Znamka)! 2644

ŠOLSKE POTREBŠČINE

vseh vrst, kakor tudi vse potrebščine za urade priporoča po najnižjih cenah

Marija Tičar trgovina s papirjem in galanterijskim blagom, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 26 (nasproti »Zlate kaplje«.)

ŠOLSKE KNJIGE

v najnovejših izdajah za ljudske, meščanske, srednje in vse druge šole, se dobe v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani

kjer so tudi

seznamki knjig za vse šole brezplačno vedno na razpolago.

Brezplačno se dobe tudi sledeči najnovejši katalogi:

1. Splošni katalog slovenskih knjig, ki obsega tudi najnovejše pojave na književnem trgu. 2. Katalog molitvenikov in drugih nabožnih knjig. 3. Katalog glasbenih del (cerkvene in svetne glasbe). 4. Cenik šolskih tiskovin, učil in knjig.